

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.
Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
DR. FRANCISY LAJOS.
 Társ-szerkesztő:
DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
 Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Katonásdi a középiskolákban.

Nyitra, júl. 29.

Hazánk középiskoláiban a test-edzés soha sem volt elhanyagolt terület. A régi középiskola az ő kevév tantárgyával és kis óraszámával, másfelől végtelen hosszú játék-délutánjaival nagyon kedvezett az ifjúság testi nevelésének s tagadhatatlan, hogy testben, lélekben ép, erős nemzedéket nevelt a hazának.

Visszaesés ezen a téren a múlt század hetvenes éveiben mutatkozik, a mikor a főgimnáziumok tananyaga nem is fokozatosan, hanem rohamosan bővül s ehez képest az órák száma is emelkedik. Az ifjúságot az iskola mindjobban veszi igénybe, a tanulás, az iskolai elfoglaltság mérveivel arányban állóan fogy a diákok szabadideje és e mellett még a tornaoktatás is nélkülözi a rendszerességet.

Tapasztaltabb pedagógusok észreveszik ezt a szellemi tulterheltséget és annak természetes következményét, a testi fejlődés hanyatlását. A baj orvosseréül első sorban a rendszeres tornaoktatást ajánlják, okleveles tornatanítók vezetése alatt s ez a kivánság csakhamar valósággá lesz,

ugy a középiskolai törvényben, mint a gyakorlatban is.

A tornatanítás rendszeressége azonban nem segít a bajon, az ifjúság egészségi állapota, testi fejlődése még mindig sok kívánni valót hagy hátra, a minek okát nem csak az iskolában, hanem az iskolán kívül létező életviszonyokban is kell keresnünk. Úgy látjuk, hogy a legtöbb pedagógus ezt a körülményt nem mérlegeli eléggé, nem veszi tekintetbe, hogy az ifjúság egészségének fentartásához, erejének fejlődéséhez megfelelő lakás, táplálkozás és ami a fő erkölcsös életmód is szükséges, s azért kizárólag a szellemi kifáradás ellensúlyozására törek-szenek újabb és újabb testedző gyakorlatok által.

Részen ennek a felfogásnak következménye a középiskolai ifjúság *katonai kiképzésére* irányuló törekvés, mely a céllövő tanfolyamok szervezésében nyilvánult és eddigelé már száznál több középiskolában honosult meg. Vannak tanfolyamok, melyeken kizárólag a célbalövést gyakorolják, vannak olyanok is, melyeken a katonai szolgálati szabályzat előírásait is megismertetik az ifjakkal, vagy fegyverforgató gyakorlatokat végeznek.

Azt állítottuk, hogy ez a katonásdiság *részen* annak a törekvésnek a kifolyása, a mely az ifjúság testi erejének edzését célozza, mert másfelől ezzel a külföldi imitációval a katonai nevelés céljait akarják előmozdítani. Úgy vélekednek ugyanis, hogy a középiskolából kikerült ifju könnyebben teljesíti az önkéntesi szolgálatot, ha már a középiskolában némi katonai ügyességre és gyakorlottságra szert tett és a katonai pályára való hajlamnak a kifejlődése is nagyobb arányokat fog ölteni ifjúságunknál, ha az ezt a pályát a fiatalkori képzelet rózsás romantikájának képein fogja szemlélni és a játék kellemei között ismeri meg annak kötelességeit.

Bátran kikapcsolhatjuk a céllövő tanfolyamok intézményéből ezt a katonai szempontot, mert csak *magyar* legyen a hadseregnek magyarországi része, játszva fogja a magyar ifju elsajátítani mindazt, a mire katonai szolgálata alatt szüksége van, ha nem is tanították rá a középiskolában és a katonai pályára való hajlandóság hatalmas arányokban fog a magyar ifjak között növekedni.

De a testedzés szempontjából

„A NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Zobori emléksorok.

I.

Forrásnál.

Csobogó forrásnak üde, tiszta vize,
 Csörtető robajjal lejt vigan a völgybe.
 Kicsiny hegyi forrás! merre, hová rohansz?
 Engem itt felejtve, mely folyamba szakadsz?

Ha netán egyesülsz Dunánknak árjával,
 Ha meglátod Pestet, tündér pompájával:
 Állj meg ott egy percre! emlékezz felőlem,
 Jó Anyám lakik ott, add át üdvözetem!

S mondd neki: itt zsongott ujonnan fülembé,
 Áltató dala, mely ringatott böcsőmbé.
 Itt dobbant meg szívem, szülőföldem látva,
 Itt vágnék nyugodni, utolsót sóhajtvá....

II.

Bokréta...

Erdi virágból — szedtem egy bokrétát,
 Aranygyöngy fonállal kötöttem azt által.
 Jó Anyám tanított, virágot kedvelni,
 Erdők-mezők díszét, ápolni, szeretni.

*S amint így elnézem színűk, de pompázó,
 Miként a liliom, illatjuk kábító.
 Egy emlék minden szál, intelme anyámnak,
 Mintha vésztől, bajtól, ők megóvhatnának.*

*„Rossz ember nem lehet, virágot szeretve,
 Virág — dalt áhítóz — a jó ember lelke.
 Virág az arája, kivel lép oltárhoz,
 A Virág szeretet — virágos kedvet hoz!”*

Zobor, 1911. július hó.

Schmitt Sándor.

A Laky lányok.

— Irta: Tomori Jenő. —

Zajos, vidám életbe születtek a Laky gyerekek. A nyitott kapus udvarháznál ki nem fogyott a vendég, olyan marasztaló volt a kiapadhatatlan pince és a szép asszony parázs szeme. A folytonos mulatozás közt az anya természetesen mindennel ráért törődni, csak gyermekeivel nem, kiknek a jó Istenen kívül egy-egy kis pesztra volt a földi gonozójuk.

Lakynéra a legkellemesebb napok akkor derültek, mikor a nyakára serdülő leányokat a városba adhatta iskolázni. A kis városka leányiskolájának évkönyveiben a legesintalanabb lapokat a Laky lányok viselt dolgai

képezik. Az is statisztikailag konstatált tény hogy mióta ezek a villogó szemű kis ördögök a városka utcáin megjelentek, a kollégium felsőbb ifjainak elbukási kvótája ijesztően felszökött.

Tudós profeszorok okozati összefüggést véltek felfedezni a két fenti körülmény között és nem is minden alap nélkül.

A kisebb lányokkal már Lakyék is be-költöztek a diákvárosba. Az adósság özöne csaknem elragadta a sehogy sem kezelt nagy birtokot, mikor azt haszonbérbe oda hagyták.

Az Alszeg-utca, hol egy szerény kis fészket vettek, hallatlan forgalmi lendületet vett azóta a nap minden órájában. Erősen kiskoru ifjak tartották megszállva az egész utcát s ha valamelyik Laky lány élénk színű ruhája megvillant, egész gárda rohant kíséretül szegődni. Mert ezek a hevülő, ideális jó fiúk képezték a szépséges Laky lányoknak egész udvarát.

Pedig a két nagyobbiknál ugyancsak eléfert volna egy-két komoly udvarló is.

Erzsébet már több ízben ünnepelte meg szűk családi körben a 20-ik születése napját. Rendkívül érdekes, sugár szép barna leány volt. Szemeiben a déli vér minden forrósága

sínesen szükség a katonai kiképzés tanfolyamaira. A mit egy középiskolai ifjú, a kít a modern pedagógiai bölcsesség négy és öt órás egyhuzamban tartó előadásokkal agyonsanyargatott, igényel, az nem több és nem kevesebb, mint a szabad levegőn való mozgás és játék. A gymnazista mozogjon sokat és játszszék sokat, ez az ő egészségének, testi jólétének egyik alapfeltétele. Azért nagy fontosságú dolog, hogy minden középiskolának legyen egy megfelelő *játéktere*, ahol a diákság diáksporthoz járhat és az ifjúsági társasjátéknak minden nemét gyakorolhatja.

Érezze magát a középiskolai ifjú gyermeknek tanuló éveinek egész folyamán, mert akkor a kedélye is gyermeki, friss és romlatlan lesz. Am a katonai fegyver és az azzal való gyakorlatozás hamis önérzetet fejleszt az ifjúban, erőlteti a gyermekifjú érését, elvonja figyelmét a tanulástól, elveszi kedvét az iskolai fegyvelemtől, túltengővé teszi benne azokat a szenvedélyesebb indulatokat, melyeknek legjobb ellenszere a diákkedély gyermeki ötletessége és tréfája.

Képtelen állapot az, ha valamely középiskolának van katonai tanfolyama, de nincs *játéktere*. Akkor, midőn 50-60 ifjút *szobákban, zárt helyiségekben* céllövészetre tanítanak, a tanulóifjúság százainak a szabad levegőn való mozgásáról, játékáról nem gondoskodnak. Kinek neveli a középiskola az ifjúságot a katonaságnak-e, vagy a nagy hazai társadalomnak? Bizonyára ez utóbbinak, de akkor intézze a nevelést úgy, hogy a kebeléből ne egynehány ügyes céllövő, hanem testben, lélekben erős nemzedékek légiója kerüljön ki.

esillogott. A modorában egészen férfias. A hangja mindig olyan rekedten éles volt, mintha egy lovassági eseadront vezényelne és nyíltan cigarettázott. Szóval külsőségeiben adta a jukker-lányt, esakhogy hiányzott belőle az igazi jukker-lány szeretetreméltósága. Legtöbbször angol lovaglós ruhát viselt, melyet a kisvárosi nősziabó raffinált izlése komponált össze s hosszú dragonyos lépteit alig tudta követni a kurtább lábú ifjúság az esti promenádon. Ezeknek a hódoló gyerekeknek esoda dolgokat tudott Erzsébet elbeszélni, az ő soha nem létezett, beképzelt viszonyairól. Emlegetett fényes, esillogó daliákat, kik elbódult fővel heverték előtte a porban, míg ő királynőként gázolt az összetört szíveken keresztül. Az ilyen és ehhez hasonló kalandos regék, persze prózaibb alakban, de mégis elterjedtek s a szegény Erzsébet rettentő rossz hírbe jött, anélkül, hogy valaha igazán rossz lett volna.

Már sokkal pozitívabb pletykák keringtek Katinkáról, erről a pikáns areú gömbölyű szépségről. Különösen egy regényes kalandját emlegették sokat, még esitri iskolás leány korából, mikor valami érdemes szücsmesternél kvártélyozott. A jámbor civis korán feküdt, az utca-ajtót gondosan elzárta s így Katinka

Kisgazdák földbérletei. Egy-két fővárosi lap közleménye nyomán az egész sajtót bejárta az a hír, hogy a hereceprimási birtokokat bérbe adják. Nem tudjuk, vajjon az egész birtoktest bérbeadásáról van-e szó, vagy csak kisebb, házi kezelésre kevésbé alkalmas gazdaságok bérletéről. Valószínű, hogy az uradalom jószágigazgatósága csak a kisebb birtokok bérbeadásának a tervével foglalkozik, a mely terv különben nem új, mert a nyitra-vidéki kisebb gazdaságokat már két évvel ezelőtt bérbe adta az uradalom s most ezt az eljárást más vidéken is keresztül akarják vinni.

A két év előtt bérbe adott gazdaságokat az uradalom gazdatisztjeinek, a kik más ajánlattevőkkel szemben előnnyel bírtak és egyes középbirtokosoknak adták bérbe. A kisgazdák e miatt panaszkodtak s most ez a panasz megújul, pedig a kisgazdák maguk az okai annak, hogy a bérletben nem részesülnek.

A kis gazda, főképp a törpe gazdaság birtokosa és kezelője legfeljebb csak egy egészen kicsiny birtokrésznek a bérbevételére bír anyagi erővel a nélkül, hogy újabb befektetésre szorulna. Ha most már az újabb befektetés csak kölcsönből s hozzá még drága kölcsönből eszközölhető, alaposan nehézzé válik, hogy az a kisgazda a bérlettel boldoguljon s így meginog az az anyagi biztosíték, melyet minden bérbeadónak követelnie kell a bérletjéről, feltéve, hogy reális alapon szerződnek.

De még ha megis van a kisgazdának az az anyagi ereje, a mely egy bizonyos birtokrésznek a bérbevételéhez szükséges, a lehetetlenséggel határos dolog az, hogy a tulajdonos 50 vagy 100 bérletparcellára ossza fel a birtokát és ugyanannyi kis gazdával kössön bérleti szerződést. Az efféle felaprózás olyan komplikálttá tenné a haszonbérleti jogviszonyt, hogy annak kellő ellenőrzésére, különösen a hol több birtoknak a feldarabolásáról van szó, egy külön tisztviselői státusz lenne szükséges.

Ez a módja a kisgazdák földbérleteinek nem válhatik be, hanem igen is meg van a kis gazdasági existenciák bérleti vállalkozásának a lehetősége is a *földbérlet szövetségek* formájában. Erkölszi testületi és jogi szemlélylé kell tömörülniök a kis gazdáknak és akkor ők is képviselik azt az anyagi erőt, melyet a középbirtok rejt magában és ők is lehetővé teszik a bérleti jogügylet megköté-

és szerelmes lovagja sokáig csak a kerítés rácsán keresztül válhattak érzelmes légi esőkokat és sóhajokat. A pásztoróráknak a majster úr vetett véget, még pedig olyan megrázó tragédia keretében, melynek leírása megviselné a legszázadvégibb idegzetet is.

A harmadik leány egyesíti néneinek minden szépségét és minden esep lázongó véréit. El-hal a katonákért s gyakran kikel a mostoha sors ellen, hogy kadet udvarlónál magasabb sarzsiig még nem vihette.

A legkisebb lány, Magduska, még nem esik számításba az udvarlók szempontjából. Nekí csak a gavallérok „selejtje” jut s legfeljebb mint páratlan ügyességű „Postillon d'amour” néneji szolgálatában kap fontosabb szerepkört, hogy ezzel milyen morált sziv fiatal lelkébe, az már magától is érthető.

A négy lánynak apja, anyja van, mégis árvábbak a legárvábbnál. Apjuk a század sulya alatt görnyed, anyjuk pedig még most is bohó módra szeretne élni s így csak veszedelmes versenytársként állanak utjában a viruló szép teremtések.

Maguk szabadjára vannak ők hagyva egészen, mint akik sohasem ismerték a gardodam tisztos fogalmát. Csak úgy magánosan asszony-

sének azt az egyszerű módját, a mely az egyes emberrel kötendő szerződés esetében szerepel.

A magyar gazdamozgalom vezetői évek óta sürgetik a földbérlet szövetségek megalakítását, de ezen a téren még nagyon kevés történt. Igaz, hogy a földbérlet szövetségek alkalmi társulások s azért olyan nagy számban és olyan rendszerességgel meg nem alakíthatók, mint a hitel vagy fogyasztási szövetségek, de hiszen éppen az képezi a vezetés feladatát, hogy ott, a hol földbérletre van kilátás a bérlet szövetséget haladéktalanul megalakíttassék és a cselekvési képesség állapotában fentartassék.

Gazdatársadalmunk vezetőinek nagyobb gondot, több figyelmet kellene ennek a fontos ügynek szentelniök.

A tagosításról.

Sok község gazdálkodási viszonyainak kiszámíthatatlan hátránya az, hogy egy-egy gazda birtokai a határ különböző részeiben vannak elszórva. Az egyik félhold a határ felső részében, a másik negyedhold pedig a határnak egy óra járásnyira lévő alsó részében fekszik. Ha a gazdának 12 darab ingatlana van, akkor ez 12 dűlőben terem.

Az ilyen birtokállapotok a gazdálkodásnak rendkívül nagy hátrányára válnak. A gazda jóformán mást sem tesz, mint egyik földjétől a másikig sétál. Nemesak a saját ideje, hanem igavonó állatainak munkareje is kárbavész. Ekéjét, boronáját minduntalan máshová kell hurcolnia. Az apró parcellákon nem alkalmazhatjuk sikerrel a modern mezőgazdasági gépeket. Ha hirtelen zápor, eső kerekedik, akkor a gazda a messzefekvő földjein nem takaríthatja be gyorsan a termést, így azután az kárbavész. A sokfelé fekvő birtokok mellett sok ut vezet. A birtokok szelét letaposzák, a termést jobban meglöphatják. A gazda ritkábban járhatja be a földjeit s így nem érvényesülhet az a régi jó közmondás, hogy a gazda szemé hizlalja a vetést.

Ezeket az áldatlan viszonyokat minden községben megszüntethetnék a tagosítással. Tagosításnak azt a hatósági eljárást nevezzük, amellyel az elszórva lévő birtokok helyett, lehetőleg egy helyen, egy tagban adnak ki ugyanolyan értékű birtokot. Az ilyen tagosított birtokon a gazda sokkal könnyebben munkálkodhatik, azon sokkal több termést ér el

kisérlet nélkül, udvarló diákoktól körülveve sétálgatnak késő estig, hálás teret nyújtja a kisvárosi mamák megbotránkozásának. Pedig lehet, hogy ártatlanabb dolgokról folyik köztük a szó, habár kissé túlhangosan is, mint amilyenről suttog a szigorú mamák előtt lépkedő jólnevelt bakfis impertinens jogász kísérfőjevel.

Ez az emancipált viselkedés valóságos bojkottot eredményezett a kisvárosi társadalomban a Laky lányok ellen. Valamire való fiatal ember, nem mert megállani ablakjuk alatt, mert akkor a többi leányos házaknál esukódott be előtte az ajtó.

Igy maradtak egészen magokra a remek szép leányok fellengős, fényes álmaikkal s a hűséges apró diáknéppel, mely minden őszön megújulva érkezik meg a számukra. A legelső diák-gavallérok már régen családapák, de a szegény lányok még egyre fogadják az azok helyébe lépő bajszatlan ajkak lázas udvarlását.

És hervadoznak lassan észrevétlenül, hervadásukban sem kiméli meg őket a kisvárosi oszonnák pletykaéhes nyelve.

Pedig ha tévedt utakon jártak volna, úgy mindenesetre esillogóbb keret övezné ezeket az igazi drágaköveket.

Igy pedig megöregedtek idő előtt, vén-

Csodálatos dolog, hogy a tagosítás Magyarországon mégsem tud népszerűségre vergődni.

A tagosítás iránt való ellenszenv okát is népünk konzervatív természetében kell keresni. Ezenkívül abban, hogy népünknek nincsenek buzgó apostolai, akik az 1908-ban hozott új tagosítási törvényt tanulmányoznák s annak áldásait a nép előtt feltárnák.

A tagosítás ellen pedig jogosan hozták fel azt, hogy az eljárás évekig eltartott, abból egy-egy ügyvéd tízezreket keresett és hogy sok megvesztegetett mérnök kedvezése némely gazdának kárt okozott. Most már az új tagosítási törvény szerint a tagosítási eljárást bármely irni tudó földműves ember néhány soros kérvénnyel maga is kérheti. A földművelésügyi miniszter egy pártatlan bizottságban megvizsgálhatja előbb, hogy a községben hasznos-e a tagosítás. Így tehát egyeseknek kedvező, igazságtalan tagosításról szó sem lehet. A tagosítási költségeket a kinstár előlegezi. E költségeket nyolc év alatt kell visszafizetni, mindenkinek a birtokmennyisége arányában. Így tehát a népre súlyosan nehezítő teherrel sem lehet szó. A költségeknek 10—15%-át a kinstár fizeti. Most csak vizsgálott, tehát megbízható mérnök tagosíthat. Ennek munkáját az állami mérnökök ellenőrzik és ezek is hitelesítik. Így tehát a mérnök senkit sem részesíthet jogtalan előnyökben.

Ott, ahol eddig a legelőket oktalanul fölöstötték s ahol most a legelő hiánya miatt állatot nem tarthatnak, ott közlegelőt is hasíthatnak ki. A közlegelőbe valamennyi birtoknak legfőkébb 5%-át hasíthatják ki. Egyhangú megállapodásra azonban az érdekelték nagyobb közlegelőt is teremthet.

A tagosítást még azért is ellenszenvvel fogadják, mert a gazdák egyik-másik darab föld iránt előszeretettel vannak s félnek attól, hogy a jobb föld helyett silányabbat kapnak. A valóságban úgy áll a dolog, hogy a mérnöknek egyforma földeket kell kiadni s ha már lehetetlenség egyforma jó földeket kiosztani, akkor az egyik darab jó föld helyett kétszer, háromszor akkora más földet kaphat a gazda. Így tehát nem károsodhat, sőt előny érheti.

Ha a miniszter a tagosítást célszerűnek mondja ki, úgy a törvényszék a tagosítást csak akkor rendeli el, ha a tagosítást kívánók birtoka, holdszám szerint, a tagosítandó terület egy negyedrészt kiteszi. Az állam, a törvény-

leányosan szárazak és nagyon soványok, mert az álmódott uralkodó herceg vagy őrgórf aligha téved a kis ódon városkába messzianceot kötni. Még jó szerencse lesz, ha valamelyik idejekorán kijózanodik s odanyújtja kezét egy gamásnis hetyke írónak, vagy egy kifényesedett gérokku számtartónak.

De a megelégedést megtalálhatják így is. Pedig ez az élet legesillogóbb, igazán értékes kerete.

Sziporkák.

Vendéglőben.

Vendég: Régen az öné ez a vendéglő?

Vendéglős: Bizony még az apámtól maradt rám.

Vendég: Talán tőle örökölte ezt a vesepecsenyét is?

A fehér asztalnál.

— Milyen zöldségeket beszél ez az ember!

Ő csak azt adja most nekünk a mit a szakácsné elfelejtett a levesbe tenni.

Az iskolában.

Tanítónő: Lányok! Tudják-e, hogy mi az, a mi minket tulajdonképpen összefűz?

Lányok karban: A fűző.

hatóság, a község, az egyházak és a kiskorúak birtokát a tagosítók birtokához számítják.

Azok tehát, akik a néppel érintkeznek: a jegyzők, a tanítók, a papok, a telekkönyvvezetők iparkodjanak a község népét a tagosítás előnyeiről meggyőzni s őket a tagosítás megkérésére rábírn.

Most jelent meg a földművelésügyek miniszterének kiadásában a tagosításról szóló derék kis művecske, amely népszerű modorban igen vonzóan ismerteti a tagosítás előnyeit, az eljárás megindításának, folytatásának egyszerű módjait. Kívánatos volna, ha ezt a könyvecskét a falu értelmes emberei egy egyszerű levelezőlapon megkérnék a minisztertől, aki azt ingyen szívesen megküldi.

Ujdonságok.

Személyi hir. Gróf *Batthyány* Vilmos dr. nyitrai püspök a mult hét elején Pöstyénbe érkezett, a hol mostohaatyját gróf *Széchenyi* Tivadar val. belső titkos tanácsost látogatta meg. A püspök f. hó 26-án tért vissza székhelyére, Moesonokra.

Kinevezések. A pozsonyi ítélőtábla elnöke *Paschek* Jenő jogszigorló nyitrai lakost a pozsonyi ítélőtábla területére díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Uj osztálytanácsos. A király *Riszner* Kázmér közös legfőbb számvevőszéki es. és kir. udvari titkárnak az osztálytanácsosi címet és jellegét adományozta.

Ügyészségi kirendelés. Az igazságügyminiszter új. *Jeszenszky* Béla zsolnai kir. járásbírói joggyakornokot a zsolnai kir. járásbírói mellett alkalmazott ügyészségi megbízottnak állandó helyettesévé rendelte ki.

Pénzügyi kinevezések és áthelyezések. A m. kir. pénzügyminiszter *Medics* Károly pénzügyminiszteriumhoz beosztott kir. pénzügyi tanácsost kinevezte a nyitrai m. kir. pénzügyigazgatósághoz második pénzügyigazgató-helyettesé; *Kiss* József galgóczi kir. adótárnokot a szilágycsehü kir. adóhivatalhoz hasonló minőségben áthelyezte és helyébe a galgóczi kir. adóhivatalhoz adótárnokká *Toperczer* György galgóczi ellenőrt kinevezte; továbbá *Demaresek* István nyitrai m. kir. állami végrehajtót hasonló minőségben a nyíregyházi kir. pénzügyigazgatósághoz és *Szlávik* Kálmán nyíregyházi m. kir. áll. végrehajtót a nyitrai m. kir. pénzügyigazgatósághoz áthelyezte és *Machásek* Antal brassói lakost a nyitrai m. kir. pénzügyigazgatósághoz m. kir. állami végrehajtóvá kinevezte. Végül az állami számvevőszék elnöke *Kenézy* Zoltán pénzügyi számellenőr, a vágujhelyi járási számvevőt a m. kir. állami számvevőszékhez számtiszté kinevezte.

Az égető kérdés. A politikai közéletnek nincs ezidő szerint égető kérdése. A véderő-javaslatot nem lehet ilyennek mondani, mert annyira nem égett az ország körmére, hogy senki sem vágyik utána, az ellenzék pedig hallani sem akar róla. De annál égetőbb a szó szoros értelmében a hőség kérdése. Hetek óta ontják az izzó nap lángoló sugarai az elviselhetetlen meleget, a 30—35 fok Celsiusi árnyékban, a tikkadt föld ki van égetve, a levegő porral és forró gőzökkel telítve, az emberek pedig lankadtak, nappal dolgozni, éjjel aludni nem bírnak. Nyitrai még annyival elviselhetőbb az állapot, mert hébe-korba hűsítő szellő járja át a tüzes levegőkört s az éjszakák is némi enyhülést hoznak kellemes lehülésükkel. Rosszabb az állapot a közeli Nagyszombatban és Nagytapolcsányban. Az előbbi helyen f. hó 26-án 42° Celsiusi mutatott a hőmérő, embert alig lehetett látni az utcán, a kapás növények teljesen kiszáradtak. Nagytapolcsányban pedig akkora a hőség, hogy a déli órákban a járás is veszélyes az utcákon. A kutak teljes kiapadásától lehet tartani. — Nyitrai a növényzet még ellenáll az aszaló forróságnak, a kutak is ontják a vizet, de ha nem jön egy megváltó eső, néhány nap mulva itt is megpörkölődik a tenyészet s a kutak kiszáradnak. — A nagy mérvű erdőirtások így bosszulják meg magukat a telhetetlen emberek. Mert a hol a hegyek sűrű erdővel vannak borítva, ott mégis csak támad

egy-egy jótékony zápor, vagy legalább a levegő ózinja nem szívódik fel annyira s a bérekről hűvösebb légáramok szállnak le a földre. Az erdei rablógazdálkodás még súlyosabb következményekkel jár, mint a termőföld kiszípolozása.

Megbízás. A földművelésügyi miniszter Filázt Lajos privigyei lakost Nyitra vármegye területére gazdasági szakértőül kijelölte.

Kinevezés. Nyitra vármegye főispánja a f. évi szeptember hóban Zobor-hegyen és Lukamajoron megnyitandó új állami ellemi iskolák gondnokságához elnökké *Tóth* Lajos polgármestert, alelnökké *Arpássy* Imre bankigazgatót, rendes tagokká pedig *Frank* István, *Gosztongyi* Gyula, *Juhász* Vince és *Tombor* Kornél nyitrai lakosokat kinevezte.

Nemesi előnév adományozása. A király *Baer* Richárd kiskeszii földbirtokosnak és törvényes utódainak magyar nemesiségük épségben hagyása mellett a „kiskeszii” előnevet adományozta.

Pályázat állatorvosi állásra. Nyitra vármegye alispánja a lemondás folytán megüresedett Nyitra városi állatorvosi állásra pályázatot hirdet. A pályázat határideje augusztus hó 20-ika.

Halálozás. *Malsiner* Ármin máv. mérnök hosszas betegeskedés után f. hó 26-án Wienben elhunyt.

Főesperesi látogatás. Az esztergomi főegyházmegyében két év óta el van rendelve a főesperesi látogatás. *Kohl* Medárd püspök, mint komáromi főesperes most látogatja a főesperességi kerületnek Nyitra megyébe eső plebániáit. F. hó 24-én Nagylapáson volt, a hol bensőséges szeretettel és nagy örömmel fogadták és jöllehet most van a legsürgősebb mezei munka, a templom mégis zsúfolásig telt meg emberekkel, a kik jelen voltak a püspök miséjén. Az istenítisztelet alatt sokan járultak a szent áldozáshoz, a gyermekek díszben, koszorúsan, a mi a püspöknek látható örömet szerzett. A leereszkedő főpap a hívek kegytárgyait is örömmel szentelte meg, megáldotta a kisdédeket és a betegeskedőket, majd elvégezve hivatalos teendőit Komjáthra ment, a hol hasonlóképpen főesperesi látogatást végzett.

Jedlicska Pál nagyszombati érseki helynök mint nyitrai főesperes e héten járta be a nagytapolcsányi alesperesi kerületet, hogy az egyes plebániák vizsgálatát megejtse. A főesperes mindenhol megelégedésének adott kifejezést a talált rend fölött.

A szent ferencrendiek tartományi kiskáptalanja. A Szűz-Máriáról nevezett magyarországi ferences-rendtartomány kormánytanácsa f. hó 11-én és következő napján tartotta második káptalan közti ülését Pozsonyban. Az elnöki tisztet *Ozora* Izidor, a rendtartomány főnöke látta el. Ez alkalommal intézték el a személyi ügyeket, amennyiben megtörtént a házfőnöki és egyéb választás alá eső tisztségek betöltése. Házfőnökök lettek: Nagyszombatban *Medlen* Farkas, Szakolcán *Tomsa* Ambrus, Galgócson *Turkovic* Engelbert, Ersekújvárt *Zányi* Frigyes, Nyitrai *Kubiss* Jeromos, Poroszkán *Darászky* Marcell, Beckón *Hunka* Emánuel, Zsolnán *Rojovszky* Honorát. Áthelyeztettek: *Mlinarovits* Kelemen Malackáról Galgócra, *Molnár* Archangelus, tanulmányait a rend római Szent-Antalról nevezett nemzetközi kollégiumában befejezván, a kettészítés folytán ujonnan felállított teológiai szakra küldetett tanárnak Galgócra, míg *Smida* Illuminát végzett bölesésznövendék Rómába megy a főntemlített kollégiumba a hittudományokba való kiképzés végett. A budapesti egyetem hittudományi karán tanulmányait ez idén is három növendék fogja folytatni.

Magyarországi mufflonok. Gróf *Forgách* Károly halálakor nemrégiben megemlítették a napilapok is röviden, hogy ő telepítette meg hazánkban a mufflon vadat. Ezen juhfélekhöz tartozó vadnak eredeti hazája Szardínia és Korzika szigete. Az első Ghymsre hozott mufflonok a frankfurti és brüsseli állatkertből valók voltak. 1868 és 69-ik évben hoztattak három kost és hat bárányt, megérkezésük után egy kis ideig külön bekerített helyen voltak és utóbb a bekerített vadaskertbe eresztették be őket. Itt rövid idő alatt egészen elvadultak, kivéve a brüsseli párt, amelyek késő ősszel érkeztek meg és így

mivel télen nem boesáthatták szabadon, egész tavaszig emberek társaságában éltek és így szelidek maradtak továbbra is. A kost három éves korában agyon kellett löni, mert igen gonosz természeténél fogva veszedelmes lett, hatalmas szarvaival mindenkit megtámadott és térden sújtva földre terített. Nőstény társa egész tizenegy éves koráig élt és szelid lévén, senkit sem bántott, sőt minden évben új szaporulatot hozott. A nyolcszáz holdas vadaskertben éltek dämvadakkal együtt, míg 1883-ban mintegy száz darabot szabadon bocsátottak és csak 50 darabot tartottak meg tartalékul a 135 kat. hold terjedelmű vadaskertben. A ki-bocsátottak két év alatt kétszeresükre, kétszázra szaporodtak, úgy hogy most Nyitra vármegyében a Ghymesi uradalom birtoka közelében ez a szardíniai vad egyáltalán nem megy ritkaság számba.

Nyári mulatság. A nyitrai katolikus legényegyesület f. évi augusztus hó 6-án a nyitrai sírkertben nyári mulatságot rendez változatos programmal.

Bucsuestély. Nagytapolcsánynak közkedvelt káplánját *Flanek Rezső*t e hó 27-én bucsuztatta el Nagytapolcsányi közönsége és polgársága, *Toman Rezső* nyug. főszolgabíró a városi közönség, *Német László* s. lelkész a kath. legényegylet nevében vettek bucsut a távozótól, kire még soká szeretettel fog gondolni Nagytapolcsány közönsége.

Nyitrai Gazda. A Nyitrai Gazdasági Egyesület *Sándorházi Lajos* az egyesület titkára szerkesztésében f. évi július hó 1-jével hivatalos Ertesítőt indított meg „Nyitrai Gazda” cím alatt. Az első számba *Mezey Gyula* az egyesület elnöke irt tartalmas bevezető cikket. A 2. számban pedig a montenegrói kereskedelmi szerződésről és az új agrár bankról olvasunk érdekes közleményeket. Az Ertesítő előfizetési ára egész évre 6 korona, az egyesület tagjai 2 koronáért kapják.

Iskolai értesítők II. A *treneséni* kath. főgymnásium Ertesítője az 1910—1911. tanévről. Közli: *Simonides István* igazgató.

Abból a megérdemelt ünneplésből, mellyel a magyarországi kegyesrendi gymnásiumok *Magyar Gábor* tartományi főnöknek hódoltak, ötven éves tanügyi munkásságának emlékére, a *treneséni* főgymnásium is kivette a maga részét s ennek kifejezésül a gymnásium értesítője kegyeletes sorokat szentel a kiváló tartományi főnöknek.

A tanári kar 18 tagból állott, a nem kötelezett tantárgyakat hatan tanították.

Az intézet vallásérkölesi állapotát és a fegyelmet feltüntető rovatban azt olvassuk, hogy a tanulók szolidabb erkölésének és a vallásos érzületnek ápolásában az intézetben fennálló *Mária Kongregációnak* jelentékeny része van.

Mint hogy a *Mária Kongregációk* hitbuzgalmi egyesületek, melyek csak az erkölési viseletben teljesen kifogástalan ifjakat vesznek fel tagjaik közé, nagyon természetes, hogy a kihatásuk nem a *szolidabb* erkölésök kialakulásában, hanem a hitéleti bensőség és buzgóság előmozdításában nyilatkozik meg. *Szolidabb* erkölésökre — ha már ezt a különös kifejezést használjuk — kivétel nélkül mindenkit kell nevelni, ez az intézet kötelessége minden tanulóval szemben.

A tanulók ősszel és tavasszal örömmel vettek részt a játékdélutánokon — mondja az értesítő — a melyek számára még most sem sikerült alkalmas játéktérrel berendezni. A tanulók egészsége a téli időben a rendes tanórák előtt és után némi veszélynek volt kitéve, mert a tornateremnek sem öltöző szobája nincsen, sem fűdött folyosóval meg nem közelíthető. Nincs ezen kívül padlója a tornateremnek, a mi miatt a svéd gyakorlatokat nem lehet kellő sikerrel végezni.

A mikor ilyen közegészségügyi hiányokat sorol fel az Ertesítő, nem találhatjuk indokoltan azt a hosszú fejtegetést és magasztalást, mellyel a tanári karnak egyik tagja az intézetben megszervezett katonai céllövészetet emeli ki. — Kár ennek a katonádiságnak akár egy pernyi időt és fáradságot is szentelni mindaddig, a míg az intézetnek rendes tornaterme és megfelelő játéktere nincsen. — Dívat az nálunk, hogy kapkodnak másod- és harmadrangú fontossággal bíró dolgok után, az igazán szükségeseket pedig elhanyagolják.

Érettségi vizsgát tett 23 tanuló, tizenkettő izraelita és tizenegy keresztény. Az osztályvizsgát tett tanulók összes száma 440 volt, 261 róm. kath., 2 gör. kath., 1 reform., 43 ág. ev., 33 izraelita. A míg tehát az alsóbb osztályokban az izraeliták, a tanulók számának nem egészen 31 százalékát teszik, addig már a VIII. osztályban többségben vannak. Ez annak a jele, hogy azt az életversenyt, mely már a középiskolában is érezteti hatását, a keresztény elem kevésbé bírja ki. Vajjon mi lehet ennek az oka? Aligha csalódunk, ha azt mondjuk, hogy az anyagi eszközök hiánya. Azért ha valahol, úgy a *treneséni* főgymnásiumnál bir nagy jelentőséggel az a jótékonykodás, melyről az értesítő örvendetes képet nyújt. Negyven tanuló élvezett tekintélyes összegű ösztöndíjat és segélyt, a főgymnásium mellett fennálló *segélyegylet* pedig 35 tanulót részesített élelmezésben. Kívánjuk, hogy ez a jótékonykodás még nagyobb mérvet öltözzön, mert ez itt a keresztény tanulóifjúság konkurenciájának szükséges feltétele.

Az Erdődy grófi család és Pierpont Morgan. A minap egy budapesti esti lap arról adott hírt, hogy az Erdődy grófi család *Pierpont Morgan*-nak, a műgyűjtő milliomosnak el akarja adni műkincseit és hitbizományát. E hírre vonatkozólag gróf *Erdődy Imre*, a család feje, így nyilatkozott:

Tavaly megjelent egy izben két angol úr a galgóczi kastélyban és eladták, hogy egy *amerikai milliárdos megbízásából* jönnek, a ki a családnak tulajdonában levő műkincsek iránt érdeklődik. Amikor *Mátyás király trónkártyájára* került a szó, kijelenttem, hogy azt családnak mindig szent ereklyének tartotta és nincs az a pénz, a melyért bárkinek is eladnók. Ezt *Mátyás király* ajándékozta családnak és egy Erdődy soha sem volna képes egy ajándékot, hozzá meg királyi ajándékot, bármily *horribilis összegért is eladni*. Ha egyszer mégis elhatároznók, hogy attól megválunk, *csakis az országnak adnók és pedig ajándékba*. Ami az ötvös-műveket illeti, azokhoz örökség utján jutott családnak és mivel az illető urak mindenképen tudni akarták ezeknek az árát, az esetre, ha e műkincseket valamikor mégis eladnók, megmondtam az összeget. Ezzel véget ért az urakkal folytatott beszélgetésem, akikkel azóta egyáltalán nem érintkeztem. Ami a *hitbizomány eladását* illeti, nevéstegés még csak föltételezni is, hogy családnak erre még csak egy pillanatig is gondolt volna.

Középiskolai tanárok nyugdíjazása. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium bizalmas rendeletet intézett a tankerületi főigazgatóságokhoz, hogy szólítsák föl a harminc éven túl szolgáló és rokkant tanárokat, hogy kérik szabadságolásukat, a melyet aztán a nyugdíjazás követ. Így több száz állás fog megüresedni, a melyeket még augusztusban be fognak tölteni friss erőkkel. Az intézkedés, a mely a nyugdíjalapot néhány százezer koronával fogja megterhelni, sok oly tanárt is ért, akik még tovább akartak szolgálni.

Polgári iskola áthelyezése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a zayugrózi állami polgári fiúiskolát egyszerre és véglegesen megszüntette s azt *Bán* nagyközségbe helyezte át. A polg. iskolai tantestület a felettes hatóság engedélyével leánytanulók részére polg. iskolai tanfolyamot szándékozik nyitni, a mely tanfolyam később nyilvános polgári leányiskolává lesz fejlesztő.

Rajecz fürdőt ez évi július hó 19-ig 718 állandó és 4402 napi vendég látogatta.

Gondatlanságból emberhalál. A gondatlanság már sokszor megbosszulta magát s sokszor követelt emberáldozatot. Így történt ez most is, Nagytapolcsányban a hol e hó 27-én a Buzogány-utca esatornázásánál beszakadt a föld s maga alá temette *Gálisz Péter* 40 éves alsó-helbényi lakost. A mentés lehetetlen volt, mert egy óráig kellett a munkásoknak dolgozni, míg a szerencsétlenül járt emberhez férhettek. A szerencsétlenség oka, mint a vizsgálat megállapította az volt, hogy az árok nem volt keresztírákkal megtámasztva, vagy mint mondják kiduceolva. Ezért pedig a felelősség jobban terhel a munkaadót, illetve a munkavezetőt, mint magát a munkást. Az illetékes tényezők most fűhöz fához kapkodnak, hogy magukat mentseék. A szerencsétlenül járt embert özvegye és öt árvája siratja.

Nem ártana, ha az ügyészség kissé ráneba szedné azokat, a kiket a vétkes gondatlanság terhel.

Kath. népszövetségi mozgalom. *Vágújhelyen* f. évi június hó 29-én nagyobb szabású gyűlés volt, amelyet gróf *Pongrácz Adolf*, c. püspök, prépost-plebános szép beszéddel nyitott meg. Utána *Galbavy József* helyi igazgató és *Bartos János* központi titkár tartottak előadásokat a katolikusok ellenségeiről és a katolikusok ellen a legutóbbi időben intézett támadásokról és az azok ellen való védekezésről. Gróf *Pongrácz Adolf*, c. püspök zárószavaival a közgyűlés véget ért. Jelen voltak a gyűlésen *Toller Károly* és *Zubek Géza* segédlelkészek is. A tagok száma 273.

Uj rend a temetőben. Megirtuk már, hogy a köztemetői rendről a v. képviselőtestület szabályrendeletet alkotott, amelynek értelmében a sírhely-, sírbolt-szerzés és a temetőben teljesíteni kívánt bárminemű munkálat u. m. sírásás, sírboltnyitás, falazás, padlózás, sírhelyápolás a városházán rendelendő meg. Ennek végrehajtásaképpen a tanács *Kemény Ferenc* városi adóhivatali alkalmazottat bízta meg a temetőfelügyelettel és a fenti ügyekben nevezetkez kell a feleknek fordulni, aki a városi adóhivatalban tartózkodik.

Pöstyénfürdőből. *Vigalmak és szórakozások.* Naponta d. u. 6— $\frac{1}{2}$ 9-ig *Szabó Ferenc* szintársulatának előadásai a parkszínházban. Szerdán és pénteken a fürdőzenekar esti hangversenye a parkban. A moziban minden este előadás. — A fürdőn a „Hivatalos Vendég-névsor”-ban foglalt kimutatás szerint f. hó 24-ig 10,889 fürdővendég fordult meg.

Nyári mulatság. A nagytapolcsányi tűzoltótestület tisztikara az ifjúsággal karöltve 1911. évi augusztus hó 13-án *Markovich Alajos*, járási főszolgabíró védnöksége alatt, a tavarnoki „Arany-bárány”-hoz emezett vendéglő kerthelyiségében a hiányzó tűzoltó felszerelés beszerzése javára, szerpentin és confetti csatával, valamint nagyszabású tűzijátékkal egybekötött nyári mulatságot rendez. Kezdeté délután 5 órakor. Beléptidj: személyjegy 2 korona, családjegy 4 korona. A zenét *Galbavy Jancsi* zenekara szolgáltatja. Felülfizetéseket a rendezőség köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz. Kedvezőtlen időjárás esetén a mulatság augusztus 15-én lesz megtartva.

A szőlők állapota. (Hivatalos jelentés.) A nyitrai szőlőszeti felügyelőségi kerületben, mely Nyitra, Bars, Hont és Esztergom vármegyékre kiterjed, a fagy okozta károk javulnak, a peronospora nem terjed s a szőlő szépen fejlődik. Nyitrában közép, a többi három megyében erős középtermés várható.

Uj leányinternátus. Az érsekújvári Flenger-intézethez új szárnyat építenek hozzá, melyet internátus céljára fognak berendezni. Az új épület, melyet *Holota Dezső* érsekújvári épít, 58—60,000 koronába kerül.

Uj reggeli vonat Vágújhelyen. A Máv. üzletvezetősége f. évi október hó 1-től kezdve Pöstyénből indítja utnak a reggeli vegyes vonatot. A jövő évi május hó 1-től pedig Lipótvárról fog indulni ezen vonat. Vágújhelyt reggel fél 6-kor fogja érinteni. Ezen intézkedéssel a vágújhelyi közönség régi óhaja teljesül.

Alapköletétel. A családi ápolás céljából Pogrányba kihelyezett 130 elmebeteg részére a nyitrai vármegyei kórház igazgatósága fürdőépületet s ezzel kapcsolatosan az ápoló részére lakást épített, melyhez a telket *Pográny* község ajándékozta. Az alapkö ünnepélyes megszentelését *Kútvaszer István* apátkanonok végezte *Szmida Kálmán* esperes-plebános és *Karsay Imre* pogrányi plebános segédkezése mellett folyó hó 20-án. Jelen voltak *Dr. Biringer Ferenc* vármegyei főorvos, *Dr. Babó Tivadar* kórházi igazgató, *Czocher Kálmán* főbíró, *dr. Ötvös Béla* szolgabíró, *Bihary Gyula*, *Ruszenyák Géza* jegyzők, *Takács Rezső* építővállalkozó, *Hanusz Antal* kántortanító, *Czilling József* bíró stb. Az alapköbe a szokásos okmány és pénznemek lettek elhelyezve. *Dr. Babó Tivadar* és *Karsay Imre* alkalmi beszédekkel mondottak, megható módon esetelve az intézmény nemes célját. E helyütt említjük meg, hogy évenként 47 ezer koronát jövedelmez Pográny községnek a betegek ápolása. A szertartás után *Karsay Imre* a vendégek tiszteletére ebédet adott.

Párbaj. Pénteken délután a nyitrai méntelep laktanyában Lipovniczky Pál és Dancs Oszkár kardpárbajt vívtak. A párbaj mindkét fél sebesülésével végződött. A párbaj oka összeszólalkozás volt.

Uj fővámhivatal. A m. kir. pénzügy-minisztérium folyó év június hó 30-án kelt 62.947. sz. rendeletével a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut Zsolna állomásán új fővámhivatalt szerveztett, mely működését folyó év augusztus 1-én kezdi meg. Az új fővámhivatal a pályaudvar területén fekszik; célja a kassa-oderbergi vasut vonalán át külföldről az ország északnyugati vidékeire érkező vámköteles vasuti szállítmányok elvámolásának megkönnyítése, közvetlenebbé tétele. Azon küldemények elvámolásának közvetítését, amelynek elvámolásáról a címzettek nem személyesen óhajtanak gondoskodni, a kassa-oderbergi vasut végzi Zsolnán szervezett vámközvetítési irodája útján a díjszabásszerű illetékek felszámítása mellett.

Lakáshiány egy fürdőhelyen. Trencsénteplieczről írják lapunknak, hogy ott f. hó 24-ig 5760 vendég fordult meg. A fürdőhelyen nagy a lakáshiány, a miért sokan kénytelenek távozni.

A vizkutató. Pöstyénből jelentik: *Friedeczky* Barna kaplati gazdaságában majort akartak építeni. Mielőtt az építkezéshez helyet kijelölték volna, viz után kutattak. A furások, melyeket több helyen végeztek, eredménytelenek maradtak. A földbirtokos egy alkalommal elpanaszolta baját *Algesti Tüköry* Jenőnének, aki már régebben észrevette, hogy mikor olyan helyeken járt, ahol a talaj alatt víz van, bizonyos ideges nyugtalanság vesz rajta erőt és folyton odavonza valami ismeretlen erő a vízben bővelkedő talajrészek felé. Tüköryné kiment Kaplatra és a fáról egy ágacskaát vágott le, amelynek villásan elágazó végét jobbkézébe véve, fölfedező útjára indult. Egy domb tetején teste hatalmasat rándult és a pálcika nagy erővel vonzotta a földhöz, majd meggömbült a pálcika ága ugyanannyira, hogy a felső villás vége eltörött. Munkásokat rendeltek oda és három méternyi mélységben bő vizre akadtak. Tüköryné a napokban a radosnai erdőben is bemutatta vizkutató tehetségét néhány vendég előtt, köztük *Smialovszky* Valér volt főispánnak, *Botimer* barónak és még többeknek. Tüköryné a pöstyéni fürdőigazgatóság kérésére legközelebb az ottani fürdőszigeten fog források után kutatni.

Szerencsétlenség egy téglagyárban. Gróf Apponyi Gyula nyitrai pereszlenyi téglagyárában a gép elkapta Mihalik Ágoston munkás jobb kezét s ujjait és kezefejét összetörte. A szerencsétlenséget vigyázatlanág okozta.

Tüzek. *Vágújhelyen* jul. 23-án éjjel, eddig ismeretlen okból kigyulladt a vágújhelyi téglagyár és a tűzoltóság minden erőfeszítése dacára teljesen leégett. A tűz átterjedt a szomszédos házakra is, amelyek részben, vagy teljesen elpusztultak. A kár tetemes.

Nyitraagaráb községben — mint lapunknak írják — jul. hó 23-án éjjel 11 órakor ismeretlen okból egy pajta gyulladt ki, melytől a szomszédos csűr is lobbot vetett és porig égett. A községben gyakori a tűz, ez idén a mostani már a harmadik eset. Alighanem valami lelketlen gyújtogató keze működik közre a tüzeseteknél.

Vágmedence községben a napokban nagy tűzvész dühöngött, melynek huszonegy ház melléképületeivel egyetemben esett áldozatul. Az élénk mentési munkálatoknak, melyekben a szomszéd községek derék tűzoltói is részt vettek, köszönhető csak, hogy az egész község nem lett a tűz martalékává. A nagy kár kis része terül csak meg biztosítás révén. A tűzvész lánggá lobbantotta azt az elkeseredést, mely a Vág védműveinek elhanyagolásáért hosszú idő óta lappang a lakosságban, melynek természetét az árvíz évről-évre elpusztítja.

Vasárnap éjjel tűz ütött ki *Chrabor* községben. Messziről úgy látszott, mintha az egész falu lángban állana. Szerencse, hogy szélesend volt, így csak két csűr égett le, melyek telve voltak takarmánnyal és gabonával. A tűz állítólag gyújtogatásból ered. A kár legnagyobb része biztosítás útján megtérül.

Élet. Katholikus szépirodalmi heti lapunk ez évi 30. száma a következő érdekes tartalommal jelent meg. Vasárnapi levél: Kánikula. — Maeterlinck, Rostand és V. Hugó. Haraszi Gyula. — Óserdőben. Krúdy Gyula. — Selene. (Regény) Orbán Dezső. — Nines búcsúzás. (Költmény) Juhász Gyula. — A nyugat irodalma. A szerelmes feleség. Fráter Aladár. — Ha el kell mennünk a sötétbe. (Költmény) Harangi László. — Csütörtök úr. (Regény) Chesterton-Hévey. — Könyvek. — Mozgó képek. — Szerkesztői üzenetek. — A júl. 31. szám tartalma: Vasárnapi levél: Magyar bravúr. — A csodálatos Nipponok. Fráter Aladár. — Lemondás. Zilahi László. — Hauser Gáspár nótája. (Költmény.) Paul Verlaine. — Selene. (Regény.) Orbán Dezső. — A svájci Rhone völgyében. Hungarus. — Leányaim, szép szomorúságok. (Költmény.) Horváth Ákos. — Signor Mario. Balla Ignác. — Csütörtök úr. (Regény.) Chesterton-Hévey. — Elítéltek klubja. Janeiro. — Könyvek. — Mozgóképek. — Szerkesztői üzenetek. Az „Élet” szerkesztősége és kiadóhivatala: Bpest, VII. Damjanich-u. 50. szám alatt van.

Megbokrosodott ló. Pénteken délután a Páruteán megbokrosodott a nyitrai szikvizgyáros lova és vad száguldással iramodott tova. Egész sereg ember futott utána, de nem bírták megfékezni. Végre a Rákóczi-ut mellett egy árokba zuhant a ló és lábát törte.

Mikor a kaput nyitva felejtik. Nem mindennapi kalandban volt része pénteken éjjel dr. Barta nyitrai orvos szakácsnéjának és szobalányának. Ugyanis este elfelejtették a kaput elzárni, ami szemet szűrt két suhanernek. Az ismeretlenek behatoltak az udvarba és kiszédtek az orvos konyhájának ablakából az egyik üvegtáblát. Az ablakot a nyíláson át felnyitva, egyikük a konyhába hatolt, míg a másik az ablak előtt sztrázsált. A eselédányok a léptek hallatára ijedten ugráltak ki ágyaikból és nagy sikoltozást vittek véghez, így a hivatalos vendég kénytelen volt azon az úton, amerre jött, menekülni. A rendőrség dr. Barta Ignác orvos feljelentése alapján megejtette a nyomozást a rejtélyes suhaner személyének kipuhatolása végett, de mind-ezideig sikertelenül, dacára annak, hogy egyikük menekülés közben az óráját is elvesztette.

Sorsüldözött apa. Nemrég adtunk hírt arról, hogy Peschák vitkőcei gépésznek egyik fia mindkét kezét törte. A múlt héten ismét egy 4 éves kis fia a hidról a vízbe esett s mire segítségére siettek megfulladt.

Ravasz lókupec. Khaán Samu bere-nesi koresmáros kehes lovat adott el egy gazdának, anélkül, hogy a gazda ezt a hibát észrevette volna. Körülbelül egy hét mulva a gazda rájött a hibára s panaszt emelt az ivánkai körjegyzőségen, a hol a fífikus lókereskedő azzal védekezett, hogy ő úgy is szavatosságot vállalt azért, hogy a ló jól eszik, nem rúg és száraz kehes. Ebből kifolyólag ajánljuk gazdáinknak, hogy a jótállásoknál is óvatosak legyenek.

Szaj és körömfájás. Politzer Zsigmond lükigergelyfalusi bér gazdaságában f. hó 27-én szaj és körömfájás lépett fel. Miután a tulajdonos nem intézkedett s a tejet tovább szállította Bpestre és helybeli vevőinek — a hatóság magánfeljelentésre kiszállott a helyszínén s a szükséges óvintézkedéseket megtette s a bérlő mulasztása miatt ellene az eljárást megindította.

Egy örült anya rémtette. Pokoj Pálné köröskényi asszony hétfőn délután örüli rohamában ölébe kapta két apró gyermekét, egy négy éves fiút és hat éves lánykát, és a Nyitra folyóba ugrott. A közelben foglalatok munkások figyelmesek lettek a gyermeksírára és kimentették a szerencsétleneket anyjokkal egyetemben. Az ártatlan porontyok

azonban még sem kerülhették el sorsukat. Az örült anya az nap este egy őrizetlen pillanatban konyhakéssel felmetszette torkukat. A halállal vívódó gyermekeket beszállították a nyitrai közkörházba, ahol azok még az nap kiszünetek. A gyermekgyilkos anyának pedig nyoma veszett. Bizvást beleölte magát a vízbe.

Csak két nap mulva eltűnése után sikerült kideríteni, hogy az őrjöngő asszony, akit állítólag a férje és egy lakótársa is üldözött s a ki e mellett még nyomozó anyagi helyzetben is volt, Komjáthra ment rokonaihoz, s ott a Nyitra folyóba vetette magát. Tetemét mult szerdán vetette felszínre a víz.

Eltűnt asszony. Matuska Józsefné úrményi asszony f. hó 11-én eltávozott férjétől és azóta nyoma veszett. A nyitrai főbíró körözteti.

Körözött útkaparó. Pikna József radosnai útkaparó f. évi július hó 9-én hazulról Pöstyénbe eltávozott, itt ugyanaznap 31 kor. 50 fl. havibérét felvette és azóta haza nem tért, teljesen nyoma veszett. A pöstyéni főbíró körözteti.

Megakadályozott vonatösszeütkezés. A Nagytapolcsányból hétfőn reggel 9 óra 20 perckor Nyitra felé induló személyvonat Szomorfalui állomásnál hibás váltóállítás következtében szembe került egy érsekújvári felől jövő személyvonattal és csak az egyik vonat mozdonyvezetőjének lélekjelenléte akadályozta meg az összeütkezést.

Életmentés. Deutelbaum Miksa, nyitrai kárpitós-segéd hétfőn este fürdés közben a Nyitra folyóban egy örvénybe került. Már-már a habok martaléka lett az úszni nem tudó fiatalember, midőn a parton elhaladó Neumann Lászlár és Weisz Miksa felismerve a veszélyt, a folyóba vetették magukat és kimentették a fuldoklót.

Természeti csoda. Vágújhelyről írják lapunknak, hogy az ottani Láng-féle gazdaságban egy tehén három bikaikreket hozott a világra. Mind a három erős, izmos állat, s az állatorvos véleménye szerint, életben is marad. A ritka természeti csoda sok kíváncsi embert vonz a helyszínre.

Halálos fürdés. Sulyák Alajos vágújhelyi lakatossegéd jul. hó 21-én a Vág folyóban fürdött. Úszni nem tudván, mélyebb vízbe került, hol csakhamar elmerült. Hulláját csak másnapra fogták ki az emberek.

Lopás az utcán. Takács Ferencé szül. Tonhajzer Jusztina nagyecsegyi lakosnő elpanaszolta a rendőrségen, hogy a nyitrai menházban lakó nővérét, a 12 éves Margitot egy ismeretlen suhaner Braunsteiner-féle üzlet előtt az utcán meglopta. 8 korona értékű arany fülbevalóját erőszakkal elvette s azzal futásnak eredt. A rendőrség erélyesen nyomoz a tolvaj suhaner után.

Megszökött a börtönből. Malik József dubnói (Morvaország) illetőségű egyént közbiztonság elleni kihágás elkövetése miatt öt napi elzárásra ítélte a napokban a holicsei főszolgabíró. Malik fogságának utolsó napján éjnek idején kifeszítette a zárka ajtaját és megszökött. Hogy hová nem tudni. Állítólag az éhség vitte rá a szökésre, mert fogházbüntetését önköltségen kellett kitöltenie.

Pályázat tanulmányi ösztöndíjjakra. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara a jövő tanévben is több tanulmányi ösztöndíjat fog nyújtani olyan törekvő és vagyontalan ifjaknak, akik a pozsonyi állami vas- és fémipari szakiskolát látogatják, avagy abba belépni szándékoznak. Ezen ösztöndíjak elnyeréséért, amelyeknek összegét a kamara az illető pályázók anyagi viszonyaihoz képest fogja megállapítani, mindazon ifjak pályázhatnak, akik magyar honpolgárok és a kamara kerületében u. m. Pozsony sz. kir. városában, Nyitra-, Pozsony-, Trencsén- és Turócvárme-gyékben bírnak illetőséggel, a szóban forgó szakiskolát már látogatják, avagy az abba való felvételre megfelelő minősítéssel bírnak. A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy a kellő okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeket legkésőbb f. é. augusztus hó 15-ikéig a pozsonyi kereskedelmi és iparkamaránál nyújtsák be. A felvételi feltételeket magában foglaló „tájékoztató” úgy az említett szakiskola igazgatóságánál, valamint a kamaránál beszerezhető.

Végzetes cigarettázás. Csernohorszky Vilmos, a nyitrai ablaktisztító vállalat tulajdonosa, hétfőn délután vonatról jövet véletlenségből karjára akasztott esernyőjébe ejtette a cigarettáját. Hazaérve az ernyőt ruhaszekrényébe helyezte és azzal eltávozott. Rövid idő múlva az udvarban lakó Kotrusz Géza pék eselédje észrevette, hogy füst tödul ki az ajtó melletti hézagokon Csernohorszky lakásából. A leány fellármázta a lakókat, kik a szobába behatolva, a tüzet rövidesen lokalizálták. Az eldobott cigarettától az ernyő, majd a szekrényben elhelyezett ruhanemű meggyült. Csak a pusztá véletlennek köszönhető, hogy Csernohorszky összes bútora el nem égett.

Lefoglalt tej. Szombaton délelőtt Rosenberg János vizeleti lakostól 110 liter, Adler Salamontól Szalakusztól 40 liter és Adler Zsigmond ugyanottani lakostól pedig 15 liter tejet foglalt le a nyitrai piacon a rendőrség. A városi főorvos a vegyelemzés során megállapította, hogy a tej erősen vizezve és főlözve van. Az eljárást a tejtermelők ellen megindították.

Elhízás ellen időnk legtokéletesebb gyógyszerköze, hazánk természeti kincse, az egész világon elismert **Ferenc József-keserűvíz.** Kiválóan alkalmas otthoni — a rendes foglalkozást meg nem zavaró — rendszeres használata. Mint naponkénti adag elegendő: reggel éhgyomorra egy pohárral felmelegítve. A biztos és tartós hatású valódi Ferenc József-vizet 10 világkiállításon 10 aranyéremmel tüntették ki és egy háztartásban sem szabadna hiányoznia. Fűszerkereskedésekből és gyógyszárakból beszerezhető.

Az esztergomi érseki kisdévodónő-képző intézet felvételi szabályai. Az 1911—1912. iskolai évben csakis az I. osztály, az 1912—1913. iskolai évben csak a II. osztály fog fennmaradni.

Az I. osztályba felvételnél oly nők, (legfeljebb 30) akik valamely polgári vagy felsőbb leányiskola IV. osztályát, vagy a felső népiskola II. osztályát legalább is jó sikerrel végezték, 14-ik életévüket betöltötték, tiszta hangjuk, ép egészséges testalkatuk van.

A felvételt kérő rendes tanulók a bíbornok hereceprimás ő eminenciájához, a magántanulók pedig az esztergom-főegyházmegyei főtanfelügyelői hivatalhoz intézzék folyamodványukat, amelyhez mellékelendők:

- a) keresztlevél;
- b) a legutóbbi két tanévről iskolai bizonyítvány;
- c) orvosi bizonyítvány a testi épségről;
- d) a második védhimlőoltást igazoló bizonyítvány;
- e) ha a folyamodó megelőző évben iskolába nem járt, erkölcsi bizonyítvány a saját plébánosától.

Ezekkel az eredeti vagy hiteles másolatban kiállított mellékletekkel felszerelt folyamodványt aug. 15-ig az igazgatóságához küldjék be. Később érkezett folyamodvány tekintetbe nem vétetik. Aug. 31-én reggel 9 órakor, minden külön felszólítás nélkül, kötelesek a felveendő személyesen megjelenni az intézetben, hol először az orvos által vizsgálatnak meg, vajjon egészséges testalkatuk-e s alkalmasak-e a kisdévodónői pályára, azután az énektanár minden jelentkező hangját s zenei hallását vizsgálja meg. Magántanulók máskor is jelentkezhetnek, de magánvizsgálatot évenként csakis egyszer és pedig az I. osztályról 1912. június hónapjában, a II. osztályról kizárólag 1913. év május hónapjában tehetnek. A vizsgálat előtt tartoznak bemutatni valamely nyilvános óvintézetben folytatott 6 hónapi gyakorlatot igazoló bizonyítványt.

A rendes tanulók beiratási díj 4 koronát,

hegedüért 12 koronát, tornaruháért 15 koronát, az egyházmegyei r. kath. iskolák javára az I. osztályban 2 koronát, a második osztályban 7 koronát fizetnek.

A magántanulók beiratási díj 4 koronát, az egyházmegyei r. kath. iskolák javára az I. osztályban 5 koronát, a II. osztályban 15 koronát tartoznak fizetni. A magánvizsgálati díj osztályonként 40 korona, a képesítő vizsgálaté 20 korona.

Az intézetben internátus nincs; a növendékek tisztességes családnál hónaponként 36—40 koronáért teljes ellátást kaphatnak.

Szállást fogadni csakis az igazgató előleges beleegyezésével szabad.

Néhány tanuló az alapító bíbornok hereceprimás ő eminenciája különös kegyéből ingyenes élelmezésben részesül, amely kegyért a felvétel iránt beadott kérvényben lehet folyamodni. Ha a növendék ingyenek ebédet és vacsorát kap is, lakásról, reggeliről, mosásról stb. saját költségén tartozik gondoskodni, ami havonként 16 koronába kerül.

Esztergomban, 1911. június hó 10-én.

Számord Ignác,
igazgató.

Az ál-mértékhitelítő. Szerdán reggel egy Simkó Dávidné nevű nagybéliai koresmárosné elpanaszolta a nyitrai rendőrségen, hogy e hó 13-án nála járt egy nyitrai fiatalember. Mértékhitelítőnek adta ki magát és éjjeli szállást kért tőle. Simkóné férjével és fiával egy szobába kvartélyozta be az idegent. A házbéliek másnap valamivel korábban ébredtek, illetve öltözködtek fel és az állítólagos mértékhitelítőt magára hagyták a szobában. A fiatalember az alkalmat felhasználva, kinyitotta a koresmáros ruhaszekrényét és abból egy 300 koronát érő női aranyláncot, egy 100 koronás férfi aranyláncot és egy arany női függőt eltulajdonított. A lopott tárgyakkal aztán felpattant kerékpárjára és minden buszusás nélkül odébb állt. — A feljelentés alapján a nyitrai rendőrség nyomozáshoz látott. A rendőrök megtudták, hogy az ál-mértékhitelítő Nyitra tartózkodik és hogy Olejnik Alajosnak hívják. Mechanikus segéd Schvarecz Rezső nyitrai műhelyében. A rossz utra tévedt fiatalember az ékszerek egy részét 70 koronáért elzalogosította Kohn Armin zálogházában. A tettest a délután folyamán Zaboron fogták el a rendőrök, amint vigan kocintgatott néhány ismerősével az Andriška-féle nyári mulatóban. A lopást tagadta, de midőn Baranyovics rendőrtizedes felmutatta neki a zálogcédulát, töredelmesen bevallotta tettét. A rendőrségről az ügyességre szállították másnap Olejnikot a rendőrök, kiről közben kitudódott, hogy a csendőrség is keresi egyéb apróbb bűntettek miatt.

Irodalom.

A Szent-Ferenc-rendiek Nyitra.

Írta: Czeizel Gábor. — Huszár István könyvnyomdája. 1911.

A nyitrai székeskáptalan tudós nagyprépostja, a történeti búvárkodásairól széles körökben ismert Czeizel Gábor prélátus megírta a nyitrai Szent-Ferenc-rendiek történetét és egy izlésesen kiállított esinos kötetben kiadta.

Biztos történeti nyomokon haladva az illusztris szerző megállapítja, hogy Nyitra Szent-Ferenc fia már a 13. század első felében telepedtek meg s 1230-ban Jakab nyitrai püspök már a templomukat is felszentelte Nagyboldogasszony tiszteletére. A rend kolostora és temploma akkor a mai Szent-Andrásdombbal, illetőleg a dombon épült Szent-Mihály templommal szemben az András- és Gyürky-utca szegletén állott.

A 13. században alapított kolostor 1578 körül már romokban hever, lakói a törököktől való félelem miatt hagyták el százados otthonukat.

A mai kolostort és templomot Telegdy János kalocsai érsek, a nyitrai püspökség kormányzója alapította 1626-ban. Erről a második kolostorról érdekes visszaemlékezéseket jegyzett fel a tárgyat nagy szeretettel és kimerítő részletességgel kezelő szerző. Végig vezet az olvasót mindazoknak a fontosabb eseményeknek fonalán, melyek a rendház történetében maradandóbb nyomokat hagytak hátra.

Igen becses történeti anyag van részint feldolgozva, részint megvilágítva ebben a jeles monografiában, mely nem csak tudományos értékkel, hanem erkölcsi jelentőséggel is bír. Czeizel Gábortól a fiatal generáció bizvást tanulhat mélyre ható alaposságot, szigorú mérlegelést az adatok hitelességének megállapításánál, gondos törekvést az események számai között mutatkozó hézagok kitöltésére. Mind olyan tulajdonságok ezek, melyek a történetírői rátermettségtől elválaszthatatlanok.

CSARNOK

Nagy- és Kisörvistyé története.

— Hely- és művelődéstörténeti tanulmány. —

Oklevelek alapján írta: Follajtár József.

XVI.

Oklevelek.

14.

1651. március 10.

Határrendezés Nagy- és Kisörvistyé között.

My Iwanóczy Pál Nyitra vármegyének szolgabírája és Szolchányi Miklós ezen Vármegyének esküttje. Valljuk ez levelünknek rendiben mindenkinek kiknek illik, hogy midőn my nemeli dolgoknak eligadhazadásának ügyében jöttünk volna tyszünk szerint Kys-Eörvistyére, ky ebben a Nyitra vármegyében vagion, adatot többi keözött eleönkbe Zaj László úr ő Nsga kys-eörvistyéi és Henez Imre, Kántor Urbán, Hodossy András és István, Zelenka Márton és az teöbbs Nagi-Eörvistyéi eörökös possessorok és lakossy keözth azon két falubeli szántó földek keözth való határnak eligazithatásának differentiaja. Az mely differentiát az meghnevezeth parsok egyenlő akarathából és consensusából megesküttetvén mind a két részrül kétt-kétt becsületes vidéki embert, elintéztünk ilyen képen, tudnya illik: Minthogy az feljül meghnevezeth Zaj László úr ő Nsga eleönkbe szatuáltatott byzonsághból kytetezet az, hogy ezen két határos falu eranth földek keözth szintén is Nagi Réten, az mely Úr Réteinek is nevezetetik utja levén azok az hittel megerősített négy valasztoth személy meghmutatja azon utath, azon igazythasok az határ. Az minth előli menvén az meghírh négy ember mindkét parsok jelenlétében, valamerre meghmutatták az szerinth jegyeztünk feöl, mind egy feleöl, mind más feleöl is az határnak az meyerét kapákkal és ásokkal huszonnylez helyen felhántuk. Minthogy penigh mosthanságh az befagyott feöld myath mélyen nem kapálhattunk, azt véghezöntük, hogy kykeletre myhelt erre módja és ideje leszen, azon parsok egyenlő akarathból eszközljék deputált személyek eleöth Nagi köveknek rakásával, avagi pedigh nagi temerdegh karóknak földbe beverisivel az megerősítsék. Valamely . . . ezt a egészet feolbontván, avagi más határba beszántana, azonnal incurál poenáját nemes ember huszonnégy forintot, paraszt ember pedig tizenkét forintot.

"ZENIT" ASBEST-PALA

mely mint tetőfedőanyag egyenértékű az Eternit-tel, és annál könnyebb, tűzállóbb és nem törékeny. — Vezérképviselőisége

Nyitra és vidéke részére LINKENBERG JÓZSEF vaskereskedőnél, Nyitra, Pár-utca 22. Telefon 66.

A vezérképviselő elvállal a „Zenit Asbestpala r.-t., Puhó Kucskó“ nevében teljes épületek fedését, tehát szükség esetén régi zsindelyes, cserépfedélű, vagy szalmával fedett házak tulajdonosai forduljanak ide **áránlatért** és mintalapért (díjmentes). — Több vaggon az árúból és mindennemű építőanyagból állandóan raktáron tartatik

Az mely poenát az feolbontó félen egi megh-
torló Nyitra vármegyei szolgabíró és Esküth
uraimék által Viceispán úr Eö kgme Commis-
siója melletth exequalhassa in media Judicibus
executoribus, in altera vero medietate partibus
premissis, toties-quoties eedem. Hozzátevén azt
is, hogi azon az határ úton az kit az parsok
egyenlő akarattól Zaj urak réttje felől erigál-
tak, legyen szabad minth az egyik, minth
másik félnek kár nélkül azon járni. Az ky
penigh kárt tenne, s megbizonyosodhik az
kárvallást fizesse megh, hol pedigh nem akarna
meghízetny, incurraljon ezen levélben speci-
ficált poenáját nemtelen úgy mint nemes szem-
mély. Az meli szomszédságbeli egyenlő akarattól
teth végzést az felül írth parsok kezek-
nek beadásával infirmálták my eleóthtünk.
Inhibitionis, Revocationis, Contradictionis, Ap-
pellationis, nostro iudicio, aliusque quibusvis
iuridicis remediis obstare non valentibus. Mely
dologhnak és elintézésnek nagiób bizonsághá-
nak okaérth ethz az levelünket kezünk irá-
sunkkal és peeséthönk erősítésével ezen par-
soknak kyattuk. Actum in praetaeta posses-
sione Kys-Eörvistye in praesentia infrascriptur-
arum personarum die decima mensis Marty
Anno Domini 1651. Idem qui supra Judlium
antelatí Comitatús Nitriensis. Correcta manu-
propria, Nicolaus Szolcsányi juratus Assessor
predietí Comitatús mp. (p. h.) Coram me Ur-
banus Kántor mp. (p. h.) Emericus Henez
mp. (p. h.) Martinus Zelenkovicz mp. (p. h.)
Andreas Hodossy manu aliena (p. h.) Ste-
phanus Hodossy m. p. (p. h.) Coram me An-
dreas Rudnyánszky juratus Notarius Comita-
tus Trenesiniensis m. p. (p. h.) Coram me
Georgio Fenth mp. (p. h.) Coram me Stephano
Turehányi mp. (p. h.) Coram me Nicolao Henez
mp. (p. h.)

Eredetije O. L. Nevreg. A. F. 1095. Nr. 15.
15.

1660. augusztus 3.

Zaj László elismervénye a Hidvégi Mihálytól felvett pénzekről.

Én Chömerý Zaj László, Ugrócz várának
szabad és örekes ura, recognosealom ezen irat-
tom által, hogy felvettem Nemzetes Hidvéghi
Mihály uramtól bizonyos rész jószágomra, mel-
let tempore celebrandae fassionis resignálni
akarom: Elsőben négyszáz hetven körmőzei
tallért, aranyat, és másminőt más félszázat
garast és pulturat elegyest ezerkétszáz negy-
ven forintot, a perpénzt hétszáz nyolezvanégy
forintot. A mellett hagyott ö Kglme ad fideles
manus egy fekete kis ládában bizonyos summa
pénzt. Minek nagiób bizonságára attam ezen
pechetes levelemet kezem írásával megherő-
sítvén.

Datum in arce Ugrócz die 3. Augusti
Anno 1660. Idem qui supra. (p. h.)

Eredetije O. L. Nevreg. A. F. 1095. Nr. 28.

Telefon.

K. F. Jablonic. Köszönjük az Utazás-t az
égbe. Ki ne vágyódnék most oda, erről a pokoli-mód
forró földről? Mily felsőges élvezet lenne felrepülni pl.
a Mars bolygóba, a hol százezer kilométerekre terjedő
rengetegok és légió számra menő kristályos vízi tavak
vannak. — Kellemes üdülést kívánunk, ha nem is a
marsí, legalább a jablonici erdőségben.

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“
számára igen jutányos áron
felvétetnek Nyitrán, Huszár
István úr könyv- és papir-
kereskedésében, ugyanitt a
lapra is elő lehet fizetni.

3732/911. tkvi. szám.

Árverési hirdetmény.

Teszár Lénárd és nejeének — Mezőnyi Antalné
elleni 30 kor. és járulékaí iránti végrehajtási
árverési Nyitraváros 294. számú betétében
foglalt I. 1-3. sorsz. 1277/3., 1277/4. 1277/5.
hrsz. a Kut-utcában fekvő ház és közös udva-
rokból álló ingatlanoknak B. 4. 5. alatt Mezőnyi
Antalné szül. Típavy Borbála nevére írt felül-
épitményére 1344 korona ezennel megállapított
kikiáltási árban elrendeltetett s eme ingatlanok
az 1911. évi október hó 13-ik napjának
délelőtti 9 órájakor Nyitrán, a nyitrai
kir. törvényszék árverelő helyiségében (tör-
vényszéki épület, földszint 16 ajtó) megtar-
tandó nyilvános árverésen a kikiáltási ár 1/2
részét elérő vagy azt meghaladó áron eladatni
fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak a kiki-
áltási ár 10%-át vagyis 134 korona 40 fillért
készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban
báratpénzként alolított telekkönyvi hatóságnál
vagy kiküldött kezéhez letenni.

Az árverési feltételek a nyitrai kir. tör-
vényszék telekkönyvi irattárában és Nyitra
város tanácsánál tekinthetők meg.

Nyitrán, 1911. évi július hó 15-én.

Griell s. k. kir. törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelűl:

Vaida

kir. telekkönyvvezető.

124. 1-1.

**Vajda J. butorkereskedő
Nyitra, Pár-utca 27. sz.**

Modern butorok jó minőségben legolesóbban
kaphatók nálam pontos kiszolgálás mellett.

BUTORAIM száraz anyagból, kitünő
iparosok által legeggy-
szerűbbtől a legfinomabb kivitelig jó ízléssel
és a legnagyobb szakavatottsággal készülnek.

**Nagy választék háló, ebédlő
s szalon-szoba butorokban.**

Mindenemű réz-, nikkel- és vasbutor, veranda és kerti
butorok. Iroda-, előszoba- és konyhaberendezések. Saját
kárpitós műhelyem, ahol legmodernebb kárpitós és diszi-
tési munkák szakszerűen és ízlésesen állittatnak elő.

5. 20-30.

**A nők legforróbb vágya
szépnek lenni!**

Ezt legkönnyebben érhetik el a Hajós-féle

ARADI „IBOLYA-CREME“

használatával. Meglepő gyorsan tünteti el

szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget

105. 11-15.

és mindenemű más arctisztátalanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Egy darab „lbolya-creme“ szappan

70 fillér, egy doboz „Aradi lbolya-

Hölgypor“ 1 korona 20 fillér, egy

üveg „lbolya-tej“ ára 1.— korona.

Kapkató a készítőnél: **HAJÓS ARPÁD** gyógyszer-tárában
Aradon és **KUBÁNYI ISTVÁN** úr drogeriájában Nyitrán,
valamint az ország minden nagyobb gyógyszer-tárában,
drogeriájában és továbbá illatszerek kereskedésében.

Vasuti menetrend

Érvényes 1911. május 1-től.

Nyitra—Érsekujvár. Nyitráról ind. 6:24, 7:37, 10:43, 12:49, 4:48, 10:40. Érsekujvárra érke. 7:37, 8:44, 11:46, 1:52, 6:00, 11:43.	Érsekujvár—Nyitra. Érsekujvárról ind. 4:18, 6:50, 9:52, 1:15, 4:49, 8:45. Nyitrára érke. 5:27, 8:00, 11:07, 2:21, 5:51, 9:51.
Nyitra—Ntapolcsány. Nyitráról ind. 5:42, 8:05, 11:42, 2:26, 5:56, 9:56. Nagytapolcsányba érke. 7:14, 9:22, 1:10, 3:45, 7:20, 11:15.	Ntapolcsány—Nyitra. Nagytapolcsányból indul 4:57, 5:52, 9:23, 10:57, 3:11, 6:30, 9:15. Nyitrára érke. 6:19, 7:20, 10:37, 12:19, 4:33, 9:02, 10:31.
Ntapolcsány—Németpróna. Nagytapolcsányból ind. 7:21, 1:15, 7:24. Németprónára érke. 10:15, 4:04, 10:09.	Németpróna—Ntapolcsány. Németprónáról indul 3:25, 12:18, 6:01. Ntapolcsányba érke. 5:54, 2:56, 8:54.
Nyitra—Lipótvár. Nyitráról ind. 6:46, 9:05, 4:01. Lipótvárra érke. 7:54, 10:11, 5:18.	Lipótvár—Nyitra. Lipótvárról ind. 8:30, 11:13, 6:27. Nyitrára érke. 9:53, 12:40, 7:35.
Lipótvár—Kutti. Lipótvárról ind. 5:22, 11:17. Kuttiba érke. 11:31, 3:20.	Kutti—Lipótvár. Kuttiból ind. 7:10, 1:00. Lipótvárra érke. 10:21, 5:28.
Nyitra—Radosna. Nyitráról ind. 7:21, 12:41, 7:03. Radosnára érke. 9:04, 2:09, 8:36.	Radosna—Nyitra. Radosnárról ind. 4:36, 10:13, 3:01. Nyitrára érke. 6:31, 11:41, 4:43.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK HINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Birtok !!! eladás !!!

70 m. holdból álló szántóföldek úri lakházzal, szép gyümölcsös kerttel, funtusz instructusszal együtt azonnal átvehető. Nyugalmasított tisztviselőknek igen ajánlható. :: Bővebbet STERN MIKSA tulajdonosnál Somorján. 122 2-7

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat, cimadákat, biretumokat, mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

9. 29-52.

„KOLLARIT” bőrlemez a jelenkor legjobb tetőlemeze.

Egyedelárusító:
Bäck Márk és fiai
fakereskedők
Nyitra.

Állandó raktár aszfalt, kátránylemez s elszigetelőlemezből

63 20-39

Figyelem!

Megérkeztek:

Figyelem!

Friss lipóti túró
Friss ementhali sajt
Friss gróji sajt
Friss szalámi (magyar)
Friss saláta olaj
Friss uborka ecetben
Friss borecet izletes
Friss ásványvizek

Raffia, kékkő, szőlőkötözőfonál,
finom zabori bor:
1 nagy üveg zamatos bor 45 kr.
1 nagy üveg zabor gyöngye 55 kr.
1 nagy üveg zabori rizling 60 kr.
1 nagy üveg zabori vörös 65 kr.
Üres palackok 5 kr.-ért visszavétnek.

PÉCS EDE kereskedő és szőlőbirtokos **NYITRÁN.**

83. 13-52

A nyitrai Iparbank áru- és gép-osztálya.

Van szerencsénk a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy az inézetünk által ujonnan létesített **áru- és gép-osztály** mintaraktárát folyó hó 15-én a Bottyán-utcával szemben (előbb: felső Guttmann söresarnok) megnyitottuk.

Ezen osztálynak létesítésével nemcsak vármegyénk gazdaközönségének velünk hasznos szolgálatot tenni, hanem a hazai ipar gyakorlati pártolásának nagy nemzeti gondolatát is előbbre vinni óhajtjuk.

A modern gazdasági gépek és eszközök iránt napról-napra fokozódó kíváncsiak, valamint a velünk összeköttetésben álló gazdaközönségnek azon óhaja, hogy összes mezőgazdasági gépszükségletük általunk nyerjen kielégítést, arra készítettük bennünket, hogy a legelső versenyképes hazai gépgyárakkal lépünk összeköttetésbe.

Géposztályunk a világ piacán első helyen álló

M. Kir. Államvasutak Gépgyárának gyártmányait hozza forgalomba.

Az említett gyár készítményei a tökéletesség legmagasabb fokán állanak és általánosan ismeretes, hogy azok a külföld hasonnemű gyártmányaival a versenyt minden tekintetben kiálják.

A gondos kivitelért és a gyártmányok megfelelő működéséért teljes szavatosságot vállalunk; géprészek, melyek egy éven belül anyaghiba folytán eltörnek, díjtalanul újjakal lesznek kicserélve. Az általunk szállított gépeknek javítását szintén elvállaljuk.

A gépeket a legelőnyösebb árak és a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett áll módunkban szállítani.

Megvagyunk róla győződve, hogy a t. gazdaközönség ezen, áldozatokkal járó törekvésünket méltatva, állandó megrendeléseivel elősegíteni fogja hazánk gyáriparának fellendülését.

Kelt: Nyitrán, 1911. évi május hó 16-án.

98. 11-26.

Nyitrai Iparbank.